

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра міжнародних відносин і суспільних наук

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан гуманітарно-
педагогічного факультету
Інна САВИЦЬКА

« ____ »

_____ 2025 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри
міжнародних відносин і суспільних наук
Протокол №12 від 23 травня 2025 р.

Завідувач кафедри

_____ Вікторія ХВІСТ

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП «Міжнародні відносини,
суспільні комунікації та регіональні студії»

_____ Сергій БІЛАН

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНА НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА**

Галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність: 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації,
регіональні студії»

Освітня програма: «Міжнародні відносини, суспільні комунікації,
регіональні студії»

Розробник: Шевченко Наталія Володимирівна, к.іст.н., доцент кафедри
міжнародних відносин і суспільних наук

Вступ. Опис навчальної дисципліни
«ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНА НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА»

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	
Освітній ступінь	бакалавр
Спеціальність	291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
Освітня програма	«Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	Обов'язкова
Загальна кількість годин	120
Кількість кредитів ECTS	4
Форма контролю	Залік
Курс (рік підготовки)	2
Семестр	4
Кількість навчальних тижнів	4
Кількість тижневих годин для денної форми здобуття вищої освіти	30 год.

Мета, завдання, компетентності та програмні результати практики

Навчальна практика є невід'ємною складовою підготовки фахівців у сфері міжнародних відносин. Вона спрямована на закріплення теоретичних знань, набуття практичних навичок збору, обробки та аналізу інформації, що стосується міжнародних процесів.

Метою «Інформаційно-аналітичної навчальної практики» для студентів спеціальності «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» є закріплення, розвиток та вдосконалення практичних навичок збору, аналізу, обробки та інтерпретації міжнародної інформації, необхідної для прийняття рішень у сфері дипломатії, зовнішньої і внутрішньої політики, міжнародного бізнесу та комунікацій.

Основні завдання:

- Розвиток аналітичних компетенцій – навчитися працювати з відкритими джерелами інформації (ЗМІ, аналітичні центри, міжнародні організації).
- Опрацювання методів інформаційного аналізу – вивчення та застосування контент-аналізу, SWOT-аналізу, сценарного прогнозування тощо.
- Засвоєння інструментів обробки інформації – робота з базами даних, міжнародними статистичними ресурсами, використання програмних засобів.
- Формування навичок написання аналітичних документів – підготовка оглядів, аналітичних записок, прогнозів щодо розвитку міжнародних процесів.
- Оцінка міжнародних політичних, економічних та соціокультурних процесів – аналіз глобальних трендів, регіональних конфліктів, дипломатичних стратегій.
- Розвиток комунікативних та презентаційних навичок – підготовка аналітичних доповідей та публічних виступів із міжнародних питань.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в сфері міжнародних відносин, суспільних комунікації та регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності держав, міжнародних взаємодій між державами, міжнародними організаціями та недержавними акторами, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов та передбачає застосування теорій суспільних наук та спеціальних наукових методів дослідження проблем міжнародних відносин.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК9. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові компетентності) (СК)

СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

Результати навчання (РН):

РН08. Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій.

РН14. Використовувати сучасні цифрові технології, спеціалізовані програмне забезпечення, бази даних та інформаційні системи для розв'язання складних спеціалізованих задач у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.

Бази практики

Практичне навчання здобувачів вищої освіти проводиться на базах практики, які відповідають вимогам навчального плану підготовки фахівців сфери міжнародних відносин. Зокрема, це: Соціологічна навчально-науково-виробнича лабораторія НУБІП України; Навчально-наукова лабораторія «Україна в сучасній системі міжнародних відносин» НУБІП України; Науково-дослідна лабораторія «Історія аграрної освіти і науки» НУБІП України. Також базами практики можуть бути аналітичні центри (ADASTRA, Фонд громадської дипломатії, ГО «Центр Цифрових Досліджень» та інші), Міністерство закордонних справ України, представництва міжнародних організацій (ООН, ОБСЄ, ЄС, НАТО), Засоби масової інформації, що висвітлюють міжнародну політику.

Організація проведення практики

Орієнтовний тематичний план «Інформаційно-аналітичної навчальної практики»

№ з/п	Назва теми	Кількість годин		
		Всього	із них	
			аудиторні	самостійна робота
1.	Організаційний день. Визначення мети, завдань та індивідуального плану практики	10	4	6
2.	Матеріально-технічна база практики	12	4	8
3.	Робота з аналітичними базами даних для збору інформації про зовнішню та внутрішню ситуацію країн	12	6	6
4.	Методи контент-аналізу міжнародних подій та ЗМІ.	10	6	4
5.	SWOT-аналіз зовнішньої політики окремих держав.	12	4	8
6.	Підготовка аналітичної записки на основі отриманих даних SWOT-аналіз	10	4	6
7.	Діяльність інформаційно-аналітичних центрів в Україні.	10	4	6
8.	Підготовка презентації за результатами дослідження.	8	2	6
9.	Участь у тематичних семінарах та дискусіях, вебінарах, конференціях та проходження онлайн-курсів, які відповідають меті та завданням практики.	14	6	8
10.	Цифрові технології та цифрові проєкти в міжнародних відносинах	12	6	6

11.	Підготовка звітних документів про проходження практики. Організаційний день	10	2	8
12.	Захист практики			
13.	Разом	120	48	72

Індивідуальні завдання

	Суть завдання
1.	Інструктаж з охорони праці та безпеки життєдіяльності, проведений керівником практики від закладу вищої освіти. Вступний інструктаж на робочому місці. Ознайомлення з метою та завданнями практики. Складання плану проходження практики. Ознайомлення з завданнями для самостійної роботи та вимогами до оформлення звітної документації.
2.	Ознайомлення з базою практики, правилами внутрішнього розпорядку бази практики, робочим місцем, його матеріально-технічним оснащенням, документацією, обов'язками студента під час практики та критеріями оцінювання діяльності студента під час практики.
3.	Ознайомлення та робота з аналітичними базами даних для збору інформації, які пов'язані зі сферою міжнародної діяльності. Зокрема: - Політичні та геополітичні бази даних - GDELT (Global Database of Events, Language, and Tone) – глобальна база подій, що аналізує новини, конфлікти та міжнародні відносини в реальному часі. - Correlates of War (COW) – містить дані про міжнародні конфлікти, військові альянси, дипломатію та економічну взаємодію. - The Armed Conflict Database (ACLED) – аналітика конфліктів, тероризму, протестів та політичного насильства по всьому світу. - Political Risk Services (PRS Group) – оцінює політичні ризики, корупцію, стабільність урядів та інші політичні показники. - World Bank Political Stability Indicators – оцінює політичну стабільність, ризики насильства та ефективність урядів. - Економічні бази даних - World Bank Open Data – економічні та соціальні показники для більшості країн світу. - UN Comtrade – міжнародна база даних з торгівлі, експорту та імпорту товарів. - WTO (World Trade Organization) Database – аналіз міжнародної торгівлі, санкцій та тарифів. - Військові та безпекові бази даних - SIPRI (Stockholm International Peace Research Institute) – аналітика щодо військових конфліктів, озброєнь та військових витрат. - IISS (International Institute for Strategic Studies) Military Balance – глобальні дані про збройні сили та оборонні бюджети.

	• NATO Statistics and Reports – дані про військові витрати та діяльність країн-членів НАТО. • Global Firepower Index – рейтинг військової могутності країн. 4. Демографічні та соціальні бази даних • UNDP (United Nations Development Programme) Human Development Index – оцінює рівень розвитку країн за соціальними показниками. • Pew Research Center – дослідження громадської думки, глобальних тенденцій та демографії. • Gallup World Poll – дослідження щодо політичних настроїв та соціальних трендів. 5. Аналітичні центри та відкриті звіти • RAND Corporation – стратегічні дослідження щодо безпеки, міжнародних відносин та економіки. • Brookings Institution – аналіз глобальної політики та економіки. • Chatham House – британський аналітичний центр з міжнародних відносин. • Carnegie Endowment for International Peace – дослідження з міжнародної дипломатії та конфліктів.
4.	Створення інфографіки на основі зібраних даних про аналітичні бази та їх контент (наприклад, статистика подання інформації, тематика і тд.)
5.	Практичне використання методів контент-аналізу в дослідженні міжнародних подій та ЗМІ. Кожен студент обирає електронний ресурс та робить аналіз за визначений термін контент-аналіз, використовуючи такі види: 1. Кількісний контент-аналіз (наприклад, підрахунок частоти згадок певних подій, країн, політиків; аналіз тональності повідомлень (позитивні, негативні, нейтральні); визначення частоти використання ключових слів (наприклад, "конфлікт", "санкції", "тероризм"). 2. Якісний контент-аналіз (наприклад, аналіз дискурсу (вивчення мовних засобів, що формують уявлення про подію); виявлення фреймів (як подаються ті чи інші події – наприклад, як "агресія" або "захист інтересів"). 3. Дискурс-аналіз (наприклад, аналіз політичних промов, заяв міжнародних організацій та ЗМІ; виявлення мовних стратегій впливу та пропаганди) 4. Комп'ютерний контент-аналіз (автоматизований аналіз медіа) (наприклад, аналіз соцмереж (Twitter, Facebook) щодо міжнародних подій; виявлення інформаційних кампаній та бот-активності. 5. Порівняльний контент-аналіз (наприклад, аналіз розбіжностей у висвітленні однієї події в різних ЗМІ (наприклад, CNN vs. RT).
6.	Кожен студент обирає країну, організацію та готує SWOT-аналіз її зовнішньої політики, визначаючи сильні сторони (Strengths), слабкі сторони (Weaknesses), можливості (Opportunities) та загрози (Threats). На основі отриманих даних кожен здобувач освіти готує аналітичну записку на тему «Перспективи взаємовідносин України з ... (країна/організація, яка аналізувалась)», зазначаючи поточний стан взаємовідносин, виклики, можливі сценарії та рекомендації.

7.	Визначення напрямку і сфери діяльності інформаційно-аналітичних центрів в Україні, напрямки дослідження, основні проблемні питання, навести приклад досліджень з міжнародної сфери, дипломатичної і політичної діяльності і тд. До найавторитетніших неурядових аналітичних структур України можна віднести: ADAstra, Інститут риторики імені Д.Кеннеді, Національний інститут стратегічних досліджень, Інститут економічних досліджень та політичних консультацій (ІЕД), Український центр економічних і політичних досліджень ім. О. Разумкова, Фонд «Демократичні Ініціативи» ім. Ілька Кучеріва, Центр політико-правових реформ (ЦППР), Центр воєнної політики та політики безпеки, Міжнародний Інститут Свободи (ІІІ), Міжнародний центр перспективних досліджень (МЦПД), Український незалежний центр політичних досліджень (УНЦПД); Центр європейських та міжнародних досліджень (ЦЄМД), Центр миру, конверсії та зовнішньої політики України (ЦМКЗПУ), Інститут трансформації суспільства (ІТС), Український інститут публічної політики, Центр міжнародних та порівняльних досліджень, Аналітичний центр CEDOS
8.	Підготовка презентації за результатами дослідження «Діяльність інформаційно-аналітичних центрів в Україні»
9.	Участь у тематичних семінарах, дискусіях, вебінарах, конференціях та зустрічі з фахівцями – практиками (наприклад, з представниками аналітичних центрів). Проходження онлайн-курсів, які відповідають меті практики. На платформі Prometheus пройти онлайн-курси «Google Таблиці та Excel для аналізу даних» та «Візуалізація даних»
10.	Цифрові технології та цифрові проєкти. Аналіз попиту на ринку праці, проблеми та перспективи розвитку спеціальності «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії». Збір інформації про специфіку, особливості, ціноутворення, актуальність і перспективи розвитку спеціальності. Визначення слабких і сильних сторін та порівняння з іншими країнами. На основі отриманої інформації, практиканти (на вибір): Створюють блог або відеоаналітику: створення блогу чи відео, де студент аналізує актуальну інформаційну проблему. Розробляють чат-бота: налаштування бота для автоматичного збору та обробки інформації. Моделюють інформаційну кампанії: розробка плану просування певного продукту чи ідеї з аналітичним обґрунтуванням.
11.	Узагальнення отриманих знань, підготовка звіту про практику.

Методичним забезпеченням практик студентів університету є:

– «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затверджене наказом Міністерства освіти України від 20.12.1994 р. № 351;

- робоча програма «Інформаційно-аналітичної навчальної практики» для ОП «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні ступені» за ОС «бакалавр»;
- паспорти баз практичного навчання;
- щоденник проходження практики студентом;
- наказ ректора університету на проходження практики, де зазначено терміни, бази практики та керівника практики від кафедри міжнародних відносин і суспільних наук;
- «Положення про практичну підготовку студентів НУБіП України», затверджене наказом Вченою радою від «27» жовтня 2021 р. протокол № 3;
- офіційні документи та публікації міжнародних організацій і установ;
- використання баз даних та електронних ресурсів для збору інформації.

Заняття й екскурсії під час практики(за наявності практики).

Важливим аспектом проходження Інформаційно-аналітичної навчальної практики є тематичні зустрічі з фахівцями-практиками. Зокрема передбачена участь здобувачів вищої освіти у конференціях, вебінарах, форумах, які пов'язані зі специфікою спеціальності, а також програмними результатами навчання, яких має досягнути студент після завершення практики. Зокрема, зустрічі з організаціями-партнерами кафедри міжнародних відносин і суспільних наук:

- Дирекцією «Медіацентр» Генеральної дирекції з обслуговування іноземних представництв;
- Аналітичним центром «Український інститут політики»;
- Інститутом політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України;
- Аналітичним центром ADASTRA;
- Аналітичним центром «Фонд громадської дипломатії»;
- Інститутом зовнішньополітичних досліджень та ін.

Вимоги до звіту

Звіт з практики – це офіційний документ, який відображає результати виконання студентом завдань, аналіз отриманих даних та рівень набуття практичних навичок.

Загальні вимоги	Обсяг: 15–30 сторінок (без урахування додатків). Шрифт: Times New Roman, 14 pt. Міжрядковий інтервал: 1,5. Вирівнювання тексту: по ширині. Поля: 2 см з усіх боків. Нумерація сторінок: у верхньому правому куті, починаючи з другого аркуша.
Структура звіту	Титульний аркуш Містить: • Назву навчального закладу, факультету, кафедри

	• Назву практики. • Прізвище, ім'я, по батькові студента. • Назву підприємства/організації, де проходила практика. Терміни проходження практики • Дані керівників (від навчального закладу та підприємства). • Дату та місце складання звіту. Підпис практиканта Зміст містить перелік розділів і підрозділів із зазначенням сторінок. Вступ розкриває: • Мету практики (що студент повинен був опанувати). • Завдання практики (конкретні цілі). • Методи аналізу, які використовувалися. Основна частина Розділ 1. Загальна характеристика бази практики • Короткі відомості про підприємство/організацію. • Основні напрями діяльності. • Структура, відділи та їхні функції. Розділ 2. Виконання індивідуальних завдань. Опис роботи, виконаної студентом під час проходження «Інформаційно-аналітичної навчальної практики» Розділ 3. Оцінка отриманих результатів та пропозиції • Висновки щодо виконаної роботи. • Аналіз проблем і труднощів. • Практичне значення отриманих результатів. Висновки містять: • Узагальнення виконаної роботи. • Чи досягнуто поставленої мети? • Практична цінність отриманих навичок. Додатки (за необхідності) • Графіки, діаграми, таблиці. • Витяги з документів або баз даних. • Зразки аналітичних звітів, виконаних студентом.
Критерії оцінювання звіту	Повнота розкриття теми (глибина аналізу, логічність висновків). Оригінальність та самостійність виконання Відповідність оформлення вимогам. Якість графіків, діаграм та ілюстрацій. Структурованість та логічність викладу

Форми та методи контролю

Контроль за виконанням «Інформаційно-аналітичної навчальної практики» здійснюється за допомогою різних методів, які поділяються на поточний, проміжний та підсумковий контроль.

1. Поточний контроль. Здійснюється впродовж практики для оцінки проміжних результатів.

Методи:

Спостереження – оцінка активності студента під час виконання завдань.

Оцінка поточних звітів – регулярна перевірка письмових звітів про хід роботи.

Оцінювання практичних завдань – аналіз якості виконаних аналітичних досліджень.

Дискусії та брейншторми – обговорення проміжних результатів у групі.

2. Проміжний контроль. Проводиться на певному етапі практики для оцінки проміжних результатів.

Методи:

Захист проміжного звіту – презентація отриманих результатів та подальших планів.

Метод кейсів – аналіз і розв’язання практичних ситуаційних задач.

Оцінка взаємонавчання – студенти взаємно аналізують і коментують роботу колег.

Рефлексивні методи – ведення щоденників практики, аналіз власного прогресу.

3. Підсумковий контроль. Оцінює загальний рівень знань, умінь і навичок, отриманих під час практики.

Методи:

Захист підсумкового звіту – представлення результатів перед комісією.

Проектний метод – оцінка виконаного аналітичного проєкту.

Метод портфоліо – аналіз зібраних студентом матеріалів за час практики.

Експертна оцінка – перевірка звітів викладачами та керівником практики.

Основними формами контролю є:

- Відгук керівника практики.
- Оцінка підготовлених аналітичних документів, презентацій і тд.
- Захист звіту про практику перед викладачами кафедри.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени і заліки у Національному університеті біоресурсів і природокористування України», затвердженого Вченою радою НУБіП України «15» серпня 2024 р. протокол № 1

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Відповідно до Положення залік з навчальної практики проводиться двома науково-педагогічними працівниками (у т.ч. керівником практики) у терміни, визначені відповідно до вимог «Положення про практичне навчання студентів

НУБіП України». Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

Підсумкова оцінка студенту-практиканту виставляється з урахуванням трьох основних критеріїв:

- виконання програми практики;
- ведення документації. На підведення підсумків практики студенти повинні підготувати такі звітні документи: щоденник проходження практики (тезово відображає хронологію виконаних завдань) та письмовий звіт (вимоги вказано вище).
- оцінка професійних якостей, сформованих після проходження практики та захисту практики.

Рекомендовані джерела інформації

1. Жаровська І., Отримнська Н. Інформаційна війна як сучасне глобалізаційне явище. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія «Юридичні науки». Т. 7., №2, 2020. С. 56–61.
2. Загуменна В.В., Кузьменко О.І. Інформаційно-аналітична діяльність як наукова та навчальна дисципліна: еволюція, тенденції розвитку // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. 2022. № 4. С. 102–107
3. Запорожець О.Ю. Технології інформаційного протидіювання. Навчальний посібник. Київ: Вадекс, 2022. 145 с.
4. Іващенко Г.А., Отенко П.В. Розвиток інформаційно-аналітичної діяльності в галузі міжнародних відносин // Міжнародний науковий економічний журнал «Бізнес Інформ». 2024. № 9. С. 27–37.
5. Каращук О. Інформаційно-аналітична діяльність в умовах російської агресії // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. 2023. Вип. 67. С. 203–243.
6. Кулеба Д. Війна за реальність. Як перемагати у світі фейків, правд і спільнот. – Київ : Книголав, 2025. – 384 с.
7. Макаренко Є. А. Міжнародні інформаційні відносини: монографія. Київ: Наша культура і наука, 2022. 452 с.
8. Митко А.М. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах: навч. посіб. Луцьк.: Терен, 2020. 262 с.
9. Міжнародна інформаційна безпека. Підручник. Київ: «VADEX», 2023. 540 с.
10. Мірошніченко Т., Федорова Г. Цифрова дипломатія як сучасний комунікаційний інструмент міжнародних відносин // Грани. 2021. Т. 24. № 12. С. 58–64.
11. Муковський І. Т., Міщенко А. Г., Шевченко М. М. Інформаційно-

аналітична діяльність в міжнародних відносинах. Київ: Кондор, 2021. 224 с.

12. Палій С. Сучасні тенденції розвитку інформаційно-аналітичного забезпечення у контексті прийняття ефективних управлінських рішень: (на прикладі органів державної влади України) // Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук. 2022. № 10. С. 166–174.

13. Руснак Ю., Стужук Ю. Роль інформаційно-аналітичних підрозділів Збройних Сил України у відбитті збройної агресії РФ // Збірник наукових праць Центру воєнно-стратегічних досліджень. 2024. № 1(80). С. 55–58.

14. Саричев Ю.О. Інформаційно-аналітичне забезпечення як вид інформаційного забезпечення в системі державного управління. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnaddy_2017_3_19 (дата звернення – 20.08.2023).

15. Сенченко М. Інформаційно-аналітична діяльність «мозкових центрів» // Вісник Книжкової палати. 2021. № 4. С. 24–31.

16. Сибірна Р. І. Особливості аналітичної діяльності у науковому дослідженні // Соціально-правові студії. 2021. Вип. 4 (14). С. 49–55.

17. Сторожилова, У., Сторожилов, Г., Сторожилов, П. Сучасні тенденції діджиталізації у міжнародних відносинах // Діджиталізація та права людини: збірник тез Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Хмельницький. Хмельницький, 2021. С. 325–329.

18. Федотова О.О. Аналітичні матеріали як допоміжний засіб прийняття якісних керівних рішень // Інформаційна освіта та професійно-комунікативні технології ХХІ століття: матеріали XVI Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 13–15 вересня 2023 року). Одеса, 2023. С. 93–97.

19. Федотова О.О. Інформаційно-аналітична діяльність українського центру економічних та політичних досліджень імені Олександра Разумкова // Інформологічні, документознавчі, бібліотекознавчі та архівознавчі студії в сучасному світі: збірник матеріалів I Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Київ, 27 жовтня 2022 р.). Київ, 2022. С. 204–210.

20. Шевченко М.М., Соколов В.А. Парадигма аналітичної діяльності у сфері забезпечення національної безпеки: від пізнання до дії // Інвестиції: практика та досвід. 2020. №13–14. С. 110–117.

21. Шуляк А.М. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах: навч. посіб. 2-е вид., перероб. і доп. Луцьк : Вежа-друк, 2020. 274 с.

22. Яворський В. Міжнародні стандарти права на доступ до інформації. – URL: <https://helsinki.org.ua/articles/mizhнародni-standarty-prava-na-dostup-do-informatsiji/> (дата звернення – 20.08.2023).

Інформаційні ресурси

- Аналітичний Центр міжнародної безпеки <https://intsecurity.org/>
- Центр аналітичних досліджень «Нова Європа» <http://neweurope.org.ua>
- Аналітичний центр Центр глобалістики «Стратегія ХХІ» <https://geostrategy.org.ua/>
- Аналітичний цент «Українська призма» <https://prismua.org/>

- Аналітичний центр ADASTRA <https://adastra.org.ua/>
 - Національний інститут стратегічних досліджень <https://niss.gov.ua/>
 - Український центр економічних та політичних досліджень ім. О. Разумкова <https://razumkov.org.ua/pro-nas/istoriia-tsentru>
 - Міністерство цифрової інформатизації України <https://thedigital.gov.ua/>
- Спеціалізовані ресурси для моніторингу міжнародних подій**
- BBC World News (Геополітика, дипломатія, війни, конфлікти) <https://www.bbc.com/news/world>
 - Foreign Affairs (Аналітика міжнародних процесів) <https://www.foreignaffairs.com>
 - Brookings Institution (Аналітика міжнародної політики та економіки) <https://www.brookings.edu>
 - Al Jazeera (Міжнародні конфлікти, Близький Схід, Африка) – <https://www.aljazeera.com>